

de *Adult. et stup.* ubi pro foro externo in odium et pœnam delicti expresse ita statuitur: « Si pater virginis dare noluerit, reddet pecuniam dotis, quam virgines accipere consueverunt. » Dos autem, quam virgines accipere consueverunt, modo in conclusione dicto regulatur et mensuratur, arg. l. *Si filie*. 43, ff. de *Legat.* 3, l. *Si Curatoris*, 9, c. de *Administ. tut.* et l. *Cum potest*. 69, § *Gener. ff. de Jure dotium*. ibi: « Dotis etiam quantitas pro modo facultatum patris: et dignitate mariti constitui debet; » nisi aliud habeat loci consuetudo; utpote quæ legi derogat, c. fin. de *Consuetud.* ob quod dictum est in conclusione, « attenta etiam loci consuetudine. » Quid autem pater consideratis considerandis pro dote puellæ dedisset, statur etiam juramento ejusdem.

92. *Debet ei a seductore dari, etiamsi prius jam habeat dotem. Virginitas est secunda dos.* — Ampliatur conclusio I. et procedit etiam in casu, quo puella non obstante defloratione adhuc habet, vel habere potest competentem dotem; quia virginitas est secunda, seu altera dos: Abbas in cit. c. 1. de *Adult. et stup.* num. 5; Gutierrez, *Can. quest.* lib. I, q. 37, nu. 8, et communis aliorum, quam injuste ablatam, quia ad æqualitatem amplius resarcire non potest (cum virginitas sit irreparabilis) debet in pœnam et odium delicti etiam substituere dotem in ea quantitate, in qua consideratis considerandis circumstantiis in conclusione positus est, vel fuisset dos virginis, si deflorata non fuisset, cit. c. 1. de *Adult. et stup.* ut proin deflorata duplicem dotem habeat, unam a parentibus, alteram huic æqualem loco virginitatis tanquam secundæ dotis injuste ablata, quam in pœnam delicti dare tenetur injustus deflorator.

93. *Et licet nullum passa sit detrimentum: secus est in foro interno.* — Ampliatur conclusio II. ut procedat, etsi deflorata præter amissionem virginitatis penitus nullum damnum passa fuisset, utpote æqualibus nuptiis potita, vel potiri valens, ac si deflorata non fuisset; quia, ut dictum cit. c. 1. de *Adult. et stup.* principaliter non in solam compensationem damni, sed in pœnam delicti statuit, ut in casu conclusionis positæ puellam dotet; delictum autem existit, pœnamque secum trahit, etsi omne aliud damnum absit. Quod intellige de foro externo; quia in foro interno, si puella damnum aliquod præter amissionem virginitatis passa non est, eam dotare ante sententiam judicis non te-

netur (bene tamen post illam) juxta dicta n. 76.

94. *Si puella ex defloratione injusta majus patitur damnum, quam efficit dos, qua gaudet, plus restituere tenetur seductor.* — Resp. II. Si in casu conclusionis vera, vel communiter putata virgo majus patitur damnum, ac efficit dos illa, quam consideratis considerandis a parentibus habet, vel non deflorata habuisset, debet deflorator etiam in foro externo præter dotem doti puellæ æqualem, etiam ad resarciendum illum, quo damnum est majus, servata proportione obligari, casu quo deflorata majus illud damnum legitime probat, ac satisfactionem exigit. Hanc conclusionem omnes certam fatebuntur, quia certum est etiam in foro externo quemvis teneri ac obligari posse et debere ad tantum resarciendum, quantum injuste damnificavit, arg. l. un. C. de *Sentent. quæ pro eo*, et c. fin. de *Injur. et damn. dat.* ergo etiam, qui deflorando injuste plus damnificavit quam dos, quam deflorata habet aut habere potuisset, efficit, plus restituere ac resarcire debet, tantum nempe, quantum importat damnum injuste illatum; non quidem vigore c. 1. de *Adult. et stup.* sed vigore aliarum legum et canonum universaliter volentium, etiam in foro externo quemvis injuste damnificantem, ut ad æqualitatem satisfaciatur, condemnari posse ac debere arg. cit. l. un. C. de *Sentent. quæ pro eo* et c. fin. de *Injur. et damn. junct.* can. *Si res altera*, cau. 14, q. 6, dummodo puella injuste deflorata damnum illud legitime probet, et ratione illius satisfactionem exigat, quod omnino exigere potest, non quidem vi c. 1. de *Adult. et stup.* sed vigore aliarum legum, et jurium citatorum. Quod si ratione majoris damni nil exigit, vel exigit quidem, sed damnum majus probare nequit, sola dote in foro externo debebit esse contenta.

95. Infertur pro foro externo I. Quod in hoc foro injustus deflorator ad minimum dare debeat tantam dotem, quantam consideratis, ut supra, considerandis puella deflorata prius jam habebat, vel habere potuisset, si deflorata non fuisset.

96. Infertur II. Injustum defloratorem sæpe etiam in foro externo majorem dotem dare debere, quam puella consideratis considerandis habet, aut habere potuisset; si nempe plus damni intulit puellæ, hæcque damnum legitime probat, et ratione illius satisfactionem exigit, juxta dicta num. 94.

97. *Plus debet ordinarie restitui puellæ nobili, vel specialibus donis naturæ ornata, quam ignobili, aut deformi.* — Infertur III. Etiam in foro externo pauperi, nobili, vel specialibus donis naturæ, aut singulari virtute vel arte præditæ ob injustam deflorationem ordinarie plus restitui debere, ac quantitas dotis, quam habet, aut habere posset, efficit, eo quod ordinarie majus damnum patitur. Hujusmodi enim puellæ, etsi dote careant, vel modica gaudeant, intuitu qualitatum præfatarum plerumque æque honestas acquirunt nuptias, ac aliæ notabili, vel majori dote pollentes, consequenter cum per injustam deflorationem omni spe similes nuptias amplius acquirendi priventur, sicque grave damnum eisdem injuste inferatur, optimo jure etiam in foro externo illius compensationem æqualem exigere possunt, dicendo et probando: Sim licet pauper et exiguæ dotis puella, tamen de nobili stemmate sum; vel quia Deus specialibus naturæ donis, v. g. venustate me dotavit; vel hanc vel illam artem utilem calleo, simulque toti mundo honestam semper me exhibui, facile tales, vel tales nuptias acquirere potuissem, quapropter, quia tu deflorator, vi, dolo, fraude, aut metu injuste incusso me deflorasti, et seduxisti, deflorandoque me graviter damnificasti; peto debitam satisfactionem, tantam nempe dotem, quantam sufficit, ut tales nuptias acquirere valeam, quales facile acquisivissem, si deflorata non fuisset; cum omnis injuste damnificans ad æqualem satisfactionem, etiam in foro externo teneatur, et ut eam præstet, a judice condemnari debeat, per dicta numer. 94.

98. *Juxta arbitrium judicis.* — Fatendum tamen, multum in hoc puncto relinquendum esse arbitrio prudentis ac justis judicis, quanti aestimandum sit damnum, quod pauper hujusmodi nobilis, aut specialibus donis prædita honesta puella passa est; quamvis arbitrium suum juxta æquitatem et justitiam regulare debeat.

99. *Cæteris paribus dives deflorator non tenetur plus dare defloratæ, quam pauper.* Quomodo intelligendum, quod dos debeat defloratæ dari juxta facultates defloratoris? — Dices: juxta plures doctores, ut Gonzalez, Farinac. loc. cit. Bajard. ad Clarum y. *Stuprum*. numer. 17. dos a defloratore defloratæ restituenda, etiam juxta facultates defloratoris regulanda et mensuranda est: ergo conclusio, numer. 94. posita non subsistit. Resp.

præfatos doctores non ita esse intelligendos, quasi vero dives, aut sufficientibus facultatibus præditus deflorator, cæteris paribus teneatur majorem dotem dare, quam minus dives: sed ita, quod ad dotem jure debitam solvendam adstringi debeat, quantum facultates ejus patiuntur, adeo ut dives et pingues, aut sufficientes facultates habens teneatur tantam dare dotem, quanta consideratis qualitibus ac dignitate puellæ, facultateque parentum, et more patriæ virginitati dari consuevit, quantaque requiritur et sufficit ut æquales acquirere valeat nuptias, ac si violata non fuisset; sive dein illa quantitas parum, sive multum efficiat; consequenter licet quantitas hæc centum, mille, vel plures thaleros efficeret, dare deberet per doctores, et jura num. 91. citata. Et e contra si consideratis qualitibus puellæ, et facultatibus parentum, moreque patriæ dicta quantitas efficeret tantum viginti, triginta, aut quinquaginta florenos, hos solos dando satisfaceret, nec ad plus obligandus esset deflorator etiam ditissimus, cum cit. c. 1. de *Adult. et stup.* plus non præcipiat, quam ut tantam det dotem, quantam (consideratis considerandis) « virgines accipere consueverint. » Neque enim ob divitias aliquis debet esse deterioris conditionis, aut ob illas ad plus, quam lex præcipit, obligari.

100. *Impossibile nulla est obligatio. Difficile valde, ac impossibile idem est judicium.* — Pauper vero deflorator non semper tantam tenetur dare dotem, quanta considerata qualitate et dignitate puellæ, ac facultatibus parentum puellæ alias requireretur, sed tantum solummodo, quantum salvo adhuc statu, seu conditione sua dare potest; tum quia « Nemo potest ad impossibile obligari, » c. *Nemo*. 6. de *Reg. jur.* Nam « impossibile nulla obligatio est, » *Impossibile*. 185 ff. de *Reg. jur.* Sæpe autem pauperi, vel mediocri fortunæ defloratori impossibile est, tantam dare dotem, quanta alias ad dotandam puellam divitem, et nobilem a se seductam requireretur: ergo. Nec tenetur etiam tantum dare, ex quo totaliter deberet cadere statu, ac conditione sua; tum quia juxta universalis principia restitutionis nemo tenetur restituere cum totali ruina sui, in quo existit, status, nisi forsitan injuste læsus aut damnum passus foret in æquali periculo, prout est communis apud theologos, et diximus in *Theologia nostra Morali*; tum quia cum perditione status sui

dolare seductam, esset valde difficile. Impossibile autem, ac valde difficile idem est iudicium, arg. l. *Cum hæres. 4. § 1. ff. de Statu liber.*; Barbosa, *de Axiomat. jur. v. Impossibile.* num. 8.

101. *Si deflorator, quantum teneretur, non habet, debet tantum restituere, quantum interrim potest cum obligatione supplendi reliquam, si ad pinguorem fortunam venerit.* — Notandum tamen, eum, qui ad æqualitatem, ac prout jura requirunt, seductam dotare non potest, posse ac debere compelli, et obligari, ut interea det, quantum salvo statu suo hic et nunc potest reliquum vero suppleat, quando poterit, vel ad pinguorem fortunam venerit, Molina, *de Justitia et Jura* disput. tract. III, disp. 104, num. 16. Ratio patet; quia præsens impotentia, paupertas, aut defectus mediorum non omnino extinguit, sed tantum suspendit obligationem restituendi ad æquale, ita ut veniens ad pinguorem fortunam aut statum, omnino teneatur, et in utroque foro adhuc urgeat obligatio, juxta communem theologorum. Limitatur tamen hæc doctrina in casu, quo damnum passa reliquum expresse aut tacite remittat, ut fieri censetur, si iudice sententiam ferente de certa quantitate, ipsa contenta tacet, nec quidquam de ulteriori obligatione meminit.

102. *In foro interno dos inique seductæ restituenda non mensuratur juxta c. 1. de Adult. et stup. sed præcise juxta damnum, quod seducta inde patitur.* — Resp. II. Loquendo nunc de foro interno, si quis puellam dolo, fraude, aut metu injuste incusso carnaliter cognoscit, dos restituenda non regulatur juxta c. 1. *de Adult. et stup.*, sed relinquenda et mensuranda est juxta damnum, quod seductor intulit, ita ut in hoc foro etiam ante omnem sententiam iudicis tantam quantitatem dare debeat iniquus deflorator, quanta requiritur ac sufficit ad resarciendum damnum, quod ex defloratione puella patitur, præcipue ut æquales nuptias acquirere valeat, quales acquirendi spem prudenter concipere potuisset, si violata non fuisset; sive dein hæc quantitas maior sit, sive minor dote, quam hujusmodi puella alias habet, vel habuisset. Abbas, in c. 1. *de Adult. et stup.* et ibi Anchoranus, nu. 6. et alii communiter. Ratio primæ partis est; quia cit. c. 1. *de Adult. et stup.* tantam dotem imponens, quanta puella deflorata alias consideratis considerandis haberet, vel habere potuisset, est pœnalis externam executionem requi-

rens: ergo non obligat in foro interno ante sententiam iudicis, per dicta supra num. 76 consequenter ante sententiam in dicto foro non dictum, c. 1. sed damnum attendi debet, quod deflorator injuste causavit.

Et hoc tanquam secunda pars conclusionis probatur; quia in foro interno de jure humano, naturali, ac divino ante omnem iudicis sententiam requiritur, et sufficit, ut quis tantum restituat, aut resarciat, quantum injuste damnificavit, ut habet unanimis et certa, arg. c. fin. *de Injur. et damno dat.* et l. un. C. *de sentent. quæ pro eo*: ergo in foro interno quantitas puellæ defloratæ danda, regulari, et mensurari debet juxta quantitatem damni, quod puella patitur, ut proin in casu, quo puella, quæ iniqua, ut supra num. 87, defloratione damnum modicum, vel nullum passa est, deflorator non nisi modicam dotem vel nihil ante iudicis sententiam restituere teneatur, quamvis puella sit dives, ac pinguem dotem jam habeat, vel sperare valeat. Et e contra si puella damnum grave passa est, deflorator magnam dotem, quæ ad resarciendum damnum sufficit, restituere teneatur; sive dein puella deflorata dives sit, sive pauper. Potest enim etiam puella pauperrima gravissimum damnum pati, v. g. si ob specialia dona naturæ, aut singularem virtutem vel artem, spem proximam, vel etiam promissum habeat matrimonii pinguis, eoque per iniquam deflorationem dolo, fraude, aut metu injuste incusso extortam privetur; tali namque in casu deflorator utique magnam, ac tantam in conscientia ante omnem iudicis sententiam restituere tenetur dotem, quanta ad resarciendum damnum requiritur, videlicet ut ipsa matrimonium æquale illi, ad quod prius spem prudentem, aut promissum habebat, denuo acquirere valeat. Pariter potest puella pinguis dotis aut hæreditatis jam prædita, ex iniqua defloratione damnum pati: licet enim sua, quam etiamnum possidet, pinguisima dote possit adhuc nuptias commodas acquirere, tamen facile contingere potest, et plerumque solet, quod ob notam deflorationem non amplius tam commodas ac honestas ac prius habere valeat, sed magis abjectis contenta esse debeat; ob quod utique deflorator in conscientia, et ante omnem iudicis sententiam tantum restituere debet, quantum perpetua jactura magis honesti matrimonii aestimatur.

103. *Et in hoc foro ordinarie plus restitui*

debet nobili, aut specialiter pulchræ, etc., quam ignobili, aut deformi. — Inferitur I. Cum in foro interno præcise attendatur ad damnum, quod ex iniqua defloratione puella patitur, ita ut juxta quantitatem damni, magnam vel modicam dotem restituere ante omnem iudicis sententiam teneatur deflorator, sive dein pauper, sive dives sit puella, si aliquam, eamque magnam, sive nullam, vel modicam dotem habeat, regulariter et ordinarie loquendo, cæteris paribus, in foro interno deflorator plus restituere teneatur puellæ pulchræ, aut aliis donis naturæ, vel speciali virtute et arte præditæ quam deformi, ignavæ, aut alias defectuosæ; quia cæteris paribus illa ordinarie honestiores et meliores acquirit nuptias, consequenter damnum majus patitur illa, quam ista.

104. *Debet fieri restitutio pro quantitate damni, etsi ad minus obliget iudex.* — Inferitur II. Pro eodem foro, defloratorem teneri pro quantitate damni injuste illati restituere dotem, etiam in casu quo iudex in foro externo ad minorem dotem per sententiam obliget defloratorem, si vel ex simplicitate, vel ex ignorantia, vel ex negligentia gravitatem damni non proposuit, vel propositam probare non potuit violata. Ratio est, quia iudicis sententia, quæ non nisi secundum allegata et probata fieri potest et debet, non relevat in foro conscientia illum, qui scit, quod revera plus nocuerit, damnificaverit aut debeat, ut habet unanimis theologorum: Secus foret, si puella reliquum condonaret, sententia plene contenta foret: aut si etiam gravitatem damni, quod passa est satis declarasset et probasset; tunc enim pro justitia sententiæ, et æquitate iudicis, qui in puncto damni illati multum arbitrari potest, præsumi debet, nisi aperte de injustitia constaret.

105. *Satisfacit in foro interno seductor, si puellam sibi æqualem ducere paratus est.* — Illud hic notandum venit, quod si quis deflorator æqualis conditionis, qualitatis, ac dignitatis existens, pro compensatione damni per deflorationem illati offerat se ad ducendam defloratam, hæc vero eum ruspuat, et dotam prætendat, hanc ille ante sententiam iudicis in foro interno dare non teneatur. Gutierrez, *Con. quest.*, lib. I, 37, q. n. fin. et alii. Ratio est, quia cum juxta dicta in foro interno ad plus non teneatur, quam ut damnum resarciat, hoc damnum autem, ut supponitur, ordinarie in hoc consistat, quod

deflorata æqualem virum non amplius inveniat, plane satisfacere, et damnum sufficienter resarcire videtur, eam ducendo, si, ut supponitur, ei in omnibus æqualis existit. Verum a foro externo etiam in tali casu ad dotandum compelli posset, ac deberet, eo quod in hoc foro in pœnam delicti libertas ducendi aut dotandi injusto defloratori adempta, defloratæ vero concessa reperitur, adeo, ut hæc, si defloratorem nubere volentem nolit, dotem præterequeat; ille vero dotem dare recusans, et nubendo satisfacere volens, ad dotandum cogi debeat, si debeat, si puella nuptias recuset, arg. sæpe cit. c. 1. *de Adult. et stup.* quibus concordant dicta supra num. 89.

106. *In foro interno ad nihil tenetur, qui solis importunis precibus seducit.* — Ulterius notandum, quod licet in foro externo ducere, aut dotare teneatur quis, sive vi, fraude, injusto metu, sive etiam « importunis precibus vel blanditiis » seducat puellam, quia in foro externo in pœnam delicti sufficit, si quis seducat virginem, quod etiam ille revera facit, qui importunis precibus aut blanditiis ad lapsum inducit puellam juxta dicta supra n. 72. Tamen in foro interno ante iudicis sententiam ad nihil obligatus videtur, qui solis precibus, aut blanditiis importunis usum corporis obtinuit; ita a fortiori docent omnes illi, qui absolute negant, ob deflorationem ex solis precibus aut blanditiis importunis proveniente, defloratores ad aliquid teneri, inter quos est Molina, tract. III, disp. 106, num. 1; Lugo, *de Justitia et jure*, disp. 12, sect. 1; Pirhing, h. t. num. 50 et alii. Ratio autem hujus notandi est; cum quia « scienti et consentienti non fit injuria neque dolus, » c. *Scienti. de Reg. jur.*, in 6; tum quia c. 1. *de Adult. et stup.* quemvis seducentem, consequenter etiam importune instantem, aut blandientem, ad ducendum, vel dotandum stringens, ante iudicis sententiam non obligat, utpote ita pœnalis, quod externam executionem requirat, per dicta n. 76, ergo. Hinc notanter diximus supra n. 72 saltem in foro externo.

107. *Bene tamen in foro externo. Et ad quid?* — Imo solis precibus aut instantiis importunis seducens, etiam in foro externo condemnari non potest ad plus dandum, quam dos puellæ efficit, sicut obligari potest ille, qui vi, dolo, aut metu gravi injuste incusso deflorat, casu quo puellam deflorando plus, quam dos illius efficit, damni-

ficiat, per dicta num. 102 et seqq. eo quod precibus inducens, injuriam non inferat, consequenter damnum contra justitiam non causet, sicut causat, vi, et dolo aut injusto gravi metu seducens.

108. *Causa prolixioris discussionis.* — Et hæc de obligatione defloratoris, dote constituenda ac regulanda prolixius dicere, et clarius, etiam quædam subinde repetendo explicare placuit; tum quia tam in foro interno quam externo continuo occurrunt; tum quia non pauci doctores valde confuse, non distinguendo inter forum internum ac externum, nec circumstantias, prout oportet, satis discriminando scribunt.

109. *Si deflorator sufficienter ad dotandum media non habet, et deflorata nubere ei nolit, olet in foro externo compelli, ut det quantum potest.* — Quæritur IV. Quid juris, si vi, olo, injusto metu, aut importunis precibus deflorans puellam, media non habet ad competenter dotandum corruptam? Resp. I. In hoc casu, si puella nolit nubere defloratori, debet hic in foro externo compelli, ut interim pro dote det, quantum potest, simulque obligari, ut reliquum restituat, quando poterit, vel ad pinguiorem fortunam venerit, patet conclusio ex dictis num. 101. Quibus accedit, quod cum in potestate puellæ sit acceptare nuptias, vel prætere dotem, arg. cit. c. 1. de Adult. et stupr. ad eandem dandam petenti teneatur deflorator, consequenter ad interea præstandum, quantum potest, ad residuum adhuc debitum supplendum, quando poterit; cum universaliter impotentia temporanea non extinguat, sed tantum suspendat obligationem satisfaciendi, aut restituendi, quod debet, per vulgaria tum juris, tum theologiæ principia.

110. *In foro interno autem quantum damnificavit; nisi nubendo velit satisfacere.* — Dixi « in foro interno; » quia in foro interno, si puella nullum damnum passa est, ad nihil tenebitur deflorator juxta dicta supra n. 102. Vel si damnum quidem passa est, sed eam ducere, ducendoque resarcire damnum paratus est deflorator, qui vel majoris, vel æqualis cum puella status, conditionis, facultatis ac qualitatis est, liber ab omni obligatione in foro interno erit, si eum puella recusat, juxta dicta supra n. 105. Ratio est, quia licet puella in foro externo libertatem habeat acceptandi vel recusandi matrimonium, et loco ejus exigendi competentem dotem, tamen hæc libertate non semper

gaudet, si causa non venit ad forum externum; tum quia c. 1. de Adult. et stup. obligans defloratorem, ut aut ducat, aut dotet, et puellam nubere nolentem determinate dotet, est pœnalis externam executionem requirens: consequenter ante judicis sententiam non obligans, juxta dicta supra n. 76 et 102; tum quia pro foro interno satisfacit deflorator, si damnum injuste illatum sufficienter resarciat, quod facere potest, non tantum dotando, sed etiam ducendo puellam, supposito, quod puellæ sit æqualis, et damnum ejus præcise in hoc consistat, quod ob deflorationem æquales nuptias acquirere non valeat; ut plerumque in hoc solo consistit. Nec enim injuste deflorata libertatem habet in foro interno eligendi satisfactionem, quæ ei lubet, sed contenta esse debet, si ei ad æquale satisfaciatur seductor, quod fit, si eidem æqualis nubat, nisi forsitan prægnantem huic non nubendi causam haberet, vel damnum per injustam deflorationem eidem illatum in alio consisteret, v. g. qui ob deflorationem deleteretur ex testamento alicujus, qui eidem ob honestam ipsius conversationem notabilem legavit summam, vel privaretur pingui conditione, aut aliud damnum pateretur, quod nubendo non resarcitur; tunc enim utique alio modo satisfacere, et damnum etiam in foro interno resarcire deberet injustus deflorator; cum quivis injuste damnificans in foro interno etiam ante omnem judicis sententiam resarcire teneatur per vulgaria.

111. *Si injustus defloratur non habet media ad dotandum, vel sufficienter compensandum damnum puellæ illatum, tenetur eam ducere.* — Resp. II. Si deflorator defectu mediæ puellam dotare, aut damnum injuste illatum resarcire non potest, tenetur in utroque foro eam ducere, si puella eum velit, et conditionis notabiliter inferioris non est. Prima pars conclusionis in externo foro videtur certa; eo quod licet « in alternativis debitoris sit electio; et sufficiat alterum impleri, » c. In alternativis, 70. de Reg. jur. (cujusmodi est obligatio defloratoris, dotanti nempe vel ducendi, juxta dicta nu. 87) tamen si debitor unum ex his non vult, aut potest præstare, ad alterum tenetur, hoc ipso quod ad alterum obligetur; consequenter cum iniquus deflorator in foro externo in pœnam delicti aut ducere, aut dotare teneatur defloratam, etiamsi hæc aliud damnum præter virginitatis amissionem passa non

fuisset, per dicta supra nu. 93, si dotare sufficienter non potest, ducere tenebitur, arg. cit. c. In alternativis, de Reg. jur. ubi hoc ipso, quod dicatur, sufficere alterum impleri, tacite innuitur, alterum necesse fieri debere, consequenter si unum, fieri nequit, alterum fieri oporteat, et l. Plerumque. 10. §. fin. ff. de Jur. dot. ubi expresse habetur, quod si in alternativis obligatoriis unum fieri nequeat, alterum necesse fieri debeat. Concordat l. Si in emptione. 34. §. Si emptio. 6. ff. de Contrah. empt. quod si deflorator ducere nolit, debitis juris mediis, etiam excommunicatione compelli debet, arg. c. 2. de Adult. et stup. quamvis finaliter cogi non possit, juxta dicenda infra, n. 163.

112. Probatur etiam secunda pars de foro interno, quia in hoc foro etiam ante omnem judicis sententiam quilibet injuste damnificans tenetur damnum restituere modo, quo potest, juxta omnes per vulgaria præsertim c. fin. de Injur. et dam. dat., et l. un. C. de Sentent. quæ pro eo; ergo si deflorator damnum injuste illatum pecuniis, aut facultatibus resarcire nequit, potest autem nubendo ad nubendum tenebitur prout in simili cum aliis bene observat Layman, lib. V, tract. IX, p. I, cap. 1.

113. *Nisi deflorata sit notabiliter inferioris conditionis; tunc enim in foro interno ducere eam non tenetur.* — Dicitur autem notanter, « si puella conditionis notabiliter inferioris non est; » hoc enim si foret, ducere eam non teneretur, etsi dotare non posset, prout bene advertit Lugo, de Justitia et jure, disp. 12, sect. 1, num. 18. Ratio est, quia nemo in foro interno tenetur restituere, aut resarcire damnum cum longe majori suo detrimento, quam sit damnum, quod pars altera patitur, ut habet communis theologorum apud Lug., loc. cit., sed si deflorator teneretur ducere puellam longe inferiorem, v. g. rusticam, aut infimæ sortis, cum ille sit de nobilissimo stemmate, haud dubie longe majus pateretur detrimentum, quam sit damnum puellæ per deflorationem illatum, uti consideranti patet; ergo. Satisfaciet itaque talis in foro interno, si interea facit, quod potest, addito promisso aut firmo proposito reliquum pro resarcitione damni illati necessarium restituendi, quamprimum poterit, aut ad pinguiorem fortunam venerit.

114. *Bene vero in foro externo.* — Num autem etiam in foro externo a ducendo

excusetur, qui dotare non potest stupratam longe inferiorem, major apparet difficultas. Ad quam nihilominus negative respondendum videtur; tum quia in foro externo ratio num. præced. posita, a ducendo excusans ad propositum non currit; cum injustus deflorator in hoc foro etiam cum longè majori suo detrimento restituere, ac resarcire teneatur, quam sit damnum per deflorationem illatum utpote qui puellæ maximam dotem jam habenti, et ob deflorationem nullum damnum patienti, æqualem maximam dotem restituere debet, si puella nubere eidem non vult, idque in pœnam delicti per dicta superius num. 93; tum quia alternativa obligatio injusto defloratori pro foro externo c. 1. de Adult. et stup. imposita est in pœnam delicti, quæ quamvis delicti reum nullo excepto, consequenter etiam positum in conclusione in foro externo tenet, ita ut alterum præstare debeat, dotare nempe, vel si hoc non vult aut non potest, ducere debeat, arg. cit. l. X, §. fin. ff., de Jure dot., nisi puella ipsa nuptias recuset, vel obligationem remittat.

115. *Qui sub ficta spe matrimonii obtinet usum corporis, tenetur in utroque foro deceptum ducere.* — Quæritur V. Ad quid teneatur, qui sub ficta spe, ac promissione matrimonii feminam inducit ad copulam? Resp. Talis in utroque foro absolute tenetur eam ducere, nec satisfacit dotando seductam, etiamsi seducta non fuerit virgo, sed prius jam corrupta, dummodo hoc antea sciverit deceptor. Sanchez, lib. I, de Matrim., disp. 10, num. 3; Layman, lib. V, tract. X, p. 1, c. 1, nu. 11; Sylvester, §. Luxuria, q. 5; Navarrus, cap. xvi, n. 18; Lessius, lib. II, cap. x, dub. 3; Molina, tract. III, disp. 106, nu. 3; Ledesma, de Matrim., q. 45, a. 3, dub. 1; Coninek, disp. 22, sect. 8, concl. 1; Lugo, de Justitia et jure, disp. 12, sect. 2, n. 20; Pirhing, de Adult. et stup., n. 36, cum communissima aliorum contra Perez, disp. 2, sect. 3. Ratio conclusionis est, quia quandocumque inter aliquos intervenit contractus: « Do ut des; Facio ut facias, » si una pars contractum implevit, tenetur etiam altera adimplere, etiamsi licite contraxerit, seu promiserit; atqui in casu conclusionis intervenit talis contractus; ergo si una pars femina nempe contractum implevit, tenetur etiam pars altera adimplere, et quidem in specie id, quod promisit, matrimonium nempe; consequenter non sufficit dotando,